

Nr 76.

Av herr **Nylander m. fl.**, *angående arbetslöshetens bekämpande.*

Ehuruväl det kan vara nödvändigt att ställa medel till förfogande till lindrande av ren nöd, som uppkommit på grund av arbetslöshet, torde dock alla vara ense om, att det mål, man måste sätta sig vid bekämpande av arbetslösheten, måste vara att bereda Sveriges arbetare sysselsättning. Denna sysselsättning bör, så vitt möjligt, vara lönande, då i motsatt fall kapitaltillgångar måste förätas utan att ersättas, kapitalbristen i landet alltså bli mer besvärande än den redan är, och arbetslösheten ändå till sist förvärras. Om det icke är möjligt att finna en sysselsättning, som är omedelbart lönande, måste man söka finna sådana utvägar, som ge något så när tillförlitliga utsikter att betala arbetets produkter inom en så nära framtid som möjligt.

För den svenska industri, som normalt är organiserad för avsättning till utlandet, ligger svårigheten såsom bekant torde vara för närvarande till väsentlig del däri, att de länder, där ett köpbehov förefinnes, för ögonblicket sakna medel att betala en import från Sverige.

I åtskilliga fall ha sådana länder likväl mycket betydande naturtillgångar eller andra resurser, som efter allt att döma inom en jämförelsevis snar framtid komma att sätta dem i stånd att fullgöra betalningsförpliktelser, som de nu eventuellt kunde ikläda sig. Tillförsel av svenska industrialster skulle givetvis i sin mån bidra till en hastigare utveckling av dessa länders produktionsförmåga, och det synes icke uteslutet, att svensk ingenjörskonst, svensk företagsamhet och organisationsförmåga skulle kunna komma i tillfälle att ytterligare stödja en sådan utveckling. Kunde man finna någon form för beredande av kredit åt sådana länder vid köp av svenska industrialster, så skulle antagligen så gott som omedelbart en marknad

kunna öppnas för svensk exportindustri. På grund av de krisartade förhållanden, som för närvarande råda inom denna industri, är det emellertid icke att räkna på att industrin av egen kraft eller ens med bankernas hjälp skall vara i stånd att lämna någon kredit av denna art. Skall någonting kunna uträttas, är det nödvändigt att staten på något sätt träder emellan. Därvid bör kredit emellertid komma i fråga till sådana länder, som verkligen äga möjligheter att jämförelsevis snart få i gång en export till betalande av sålunda lämnade krediter, och som erbjuda tillräckliga garantier för en sådan betalning.

Då det gäller att redan inom den allra närmaste tiden göra någonting effektivt för stödjande av svensk export, torde man böra ta i övervägande att använda de medel, som ännu finnas disponibla av det anslag på 10 miljoner kronor, som förra årets riksdag gav till understödjande av exporten till vissa nödlidande länder. Av detta anslag torde återstå obegagnat ett belopp på minst 4 à 5 miljoner kronor, och detta skulle kunna disponeras för det nu ifrågasatta vidsträcktare ändamålet genom ett enkelt bemyndigande från riksdagens sida.

Naturligtvis förslår ett sådant anslag icke långt. Det är nödvändigt, att staten träder till i vida större utsträckning. Men skall staten gå längre, synes det nödvändigt att staten erhåller realsäkerheter för sin vidare kreditgivning. För åtskilliga av de länder, varom här kan bli fråga, möter det inga oöverkomliga svårigheter att ställa realsäkerheter av den art, att de med hjälp av svensk företagsamhet kunna utvecklas till tillgångar, som kunna användas för betalning av lämnad kredit. Hur detta i de särskilda fallen skall ordnas beror på förhållandet i de olika länder, som här kunna komma i fråga. Organisationen av denna sak måste tydligen överlämnas åt Kungl. Maj:t. Medel, förslagsvis 10 miljoner kronor, för sist nämnda slag av kreditgivning, synas lämpligen kunna tagas av det anslag till arbetslöshetens bekämpande, som Kungl. Maj:t begärt på 1922 års tilläggsstat, varför viss del av detta anslag bör reserveras för det sålunda angivna ändamålet.

Den svenska exportindustrins högt specialiserade och yrkeskickliga arbetarestam är en nationaltillgång, vars bibehållande vid möjligast oförminskade effektivitet är en angelägenhet av utomordentlig vikt för landets hela ekonomi, och då i alla fall någon-

ting måste göras för att hjälpa de arbetslösa, synes det angeläget, att denna hjälp lämnas på ett så rationellt sätt som möjligt.

På grund av vad vi sålunda anført, få vi härmed vördsamt föreslå, att riksdagen — i syfte att med i övrigt gynnsammast möjliga verkningar i nationalekonomiskt och socialpolitiskt avseende medverka till arbetslöshetens bekämpande — ville besluta

1:o) att de medel, som ännu må finnas disponibla av det anslag på 10 miljoner kronor, som av förra årets riksdag beviljades för export till nödlidande länder, omedelbart ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för den vidsträcktare användning, som här angivits;

2:o) att av det anslag på 85 miljoner kronor för arbetslöshetens bekämpande, som begärts på 1922 års tilläggsstat, ett visst belopp, förslagsvis 10 miljoner kronor, reserveras för sådan kreditgivning till stöd för svensk export av industrialster, varom här är talat, samt

3:o) att kreditgivning med stöd av punkt 2 endast må förekomma mot sådana realsäkerheter, som Kungl. Maj:t kan komma att godkänna.

Stockholm den 20 januari 1922.

Erik Nylander.

Sven Lübeck.

Edvin Leffler.

A. P. Gustafsson.

G. A. Björkman

L. L. Lorichs.

i Norrköping.

